

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਪੂਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 385

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ (1948 ਦਾ ਐਲ) — ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 26 — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਮਿਤੀ 9 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਅਤੇ 18 ਮਈ, 1953 — ਦੀ ਵੈਧਤਾ — ਕਵਾਸੀ-ਮੈਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਇਵੈਕੂਈ (ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ) ਐਕਟ, 1947, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4892/5, ਮਿਤੀ 8 ਜੂਨ, 1949 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟੀਆਂ — ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ — ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਏਕੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ - ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ - ਸ਼ਬਦ "ਮੁਕੱਦਮਾ" ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, ਐਲ ਆਫ 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ — ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (1882 ਦਾ IV) - ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਆਰਟੀਕਲ 31

ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ, (1) ਉਹ "ਸੰਪੱਤੀ" ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਕਿ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(3) ਕਿ 9 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਅਤੇ 18 ਮਈ, 1953 ਦੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(4) ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਅਣਜਾਣ" ਦਾ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਭਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਕਰਾ ਸ਼ਾਹਾਬਾਦ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਏਕੀਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ।)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਕੇ.ਐਲ.ਕਪੂਰ ।

ਐਸ.ਐਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਜੱਜਮੈਂਟ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਇਹ ਸੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 341, 382, 385, 403, 417 ਅਤੇ 418 ਆਫ਼ 1955 ਅਤੇ 18 ਆਫ਼ 1956), ਇਸ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। . ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇਣਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ 1955 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 385 ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ 3 ਮਾਰਚ, 1950 ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ 11 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ ਗ੍ਰੇਡ 'ਏ' ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ 9 ਯੂਨਿਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। . ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤਹਿਸੀਲ ਥਾਨੇਸਰ ਦੇ ਪਾਟੀ ਕਾਂਕੜਾ, ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ 123 ਮਿਆਰੀ ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 18 ਮਰਲੇ 'ਏ' ਗ੍ਰੇਡ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 28 ਜੁਲਾਈ, 1954 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਸਟੇਟ ਨੂੰ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਏਕੀਕਰਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ 30 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਦਾ। ਇਸ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ 84 ਸਟੈਂਡਰਡ ਕਨਾਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ 'ਏ' ਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ 34 ਸਟੈਂਡਰਡ ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 'ਬੀ' ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 1 ਮਿਆਰੀ ਕਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 6 ਅਗਸਤ, 1955 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਕਸੁਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਕੀਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ 1954 ਦਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ), ਐਕਟ 44 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਅਕਤੂਬਰ, 1954 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। 1954 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 1950 ਵਿੱਚ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਟ. ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ 23 ਫਰਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਟੋਡੀਅਨ ਵੱਲੋਂ 123 ਕਨਾਲ 18 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਏ' ਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ 50 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ 'ਬੀ' ਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਗਭਗ 30 ਕਨਾਲ ਹੈ। ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਦਾਇਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 9 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ) ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਇਕਸਾਰ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਮੁੜ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ"। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 18 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਕੀਮ ਅੱਗੇ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਹੁਣ 31 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ 27 ਦਸੰਬਰ, 1955 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਏਕੀਕਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(4) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਪਸੀ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਸਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਏਕੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਹੋਲਡਿੰਗ (ਏਕੀਕਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੁਆਰਾ) ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ (ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਦੁਆਰਾ)। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਲਾਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਵੈਕੂਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 26 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਕਿ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਜੁੰਮੇਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਆਬਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਣਗੋਲੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1947-48 ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਵੈਕੂਈ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰੀਵ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਵੈਕੂਈ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਕਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਮਾਲਕ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ 1947 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕਿਰੜੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਲਾਟੀ ਨੇ ਇਵੈਕੂਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਥਾਈ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇਵੈਕੂਈ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ "ਅਰਧ-ਸਥਾਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1947 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੂੰ 1950 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਐਕਟ 1950 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਕਾਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਰਹੇ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ, ਕੋਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਚਰਚਾ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ 1954 ਦਾ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਫ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 12 ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਥਾਈ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇਵੈਕੂਈ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ "ਅਰਧ-ਸਥਾਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1947 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੂੰ 1950 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਐਕਟ 1950 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਕਾਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਰਹੇ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ, ਕੋਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਚਰਚਾ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ 1954 ਦਾ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਫ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ 22

ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 12 ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਫਿਰ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕਰਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਏਕੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੰਤਮ ਮਾਲਕੀ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਏਕੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਨਾਲ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

26(1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਇਕਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲੀਜ਼, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਲੀਜ਼, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 46 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੇਦਾਰ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਲੀਜ਼, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਜੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੇਦਾਰ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

(2) ਜੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੇਦਾਰ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਝ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਹੁਣ, "ਇੰਕਮ੍ਬਰਾਂਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਸਖਤ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਭਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 14 (6) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ, 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਵੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਯਮ 14(6) ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ

ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬੋਝ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਏਕੀਕਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਹੈ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਏਕੀਕਰਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ। 1952 ਅਤੇ 1953 ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨ ਸੇਲਿੰਗ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ, ਨਿਯਮ 14 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। (6) ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਫਸਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਿਗਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਉਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯਮ 14(6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਏਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਫਸਰ ਨੇ 9 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਅਤੇ 18 ਮਈ, 1953 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 9 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਅਤੇ 18 ਮਈ, 1953 ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਨਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ 1950 ਦੇ ਇਵੈਕੂਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 14(6) ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਭੇਦਭਾਵ। ਨਾ ਹੀ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੜਾਅ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ 9 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਅਤੇ 18 ਮਈ, 1953 ਦੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਕੇਸ

ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰਥ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. --ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਹੁਕਮ

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 9 ਫਰਵਰੀ, 1952, 18 ਮਈ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ। 1953, ਆਦਿ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੀਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਓਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated by: Vikas Nabh